

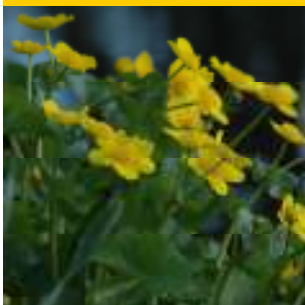

Aanvullend Ecologisch Onderzoek

Weideveld 1 te Bodegraven

Watersnip-rapport 12A024

Colofon

Titel	Aanvullend ecologisch Onderzoek
Subtitel	Weideveld 1 te Bodegraven
Status rapport	Eindrapportage
Projectnummer	12A024
Datum uitgave	juni 2012
Samenstellers	Brigit van Vliet, adviseur Watersnip Advies John van Gemeren, senior adviseur Watersnip Advies
Foto's	Watersnip Advies
Naam en adres opdrachtgever	Gemeente Bodegraven-Reeuwijk Postbus 401 2410 AK Bodegraven
Contactpersoon opdrachtgever	Dhr. M. Vuyk

Alle auteursrechten ten aanzien van dit rapport worden uitdrukkelijk voorbehouden. Niets uit dit rapport mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van Watersnip Advies, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	7
2	WETTELIJK KADER	9
2.1	LANDELIJK NATUURBELEID- EN WETGEVING	9
2.1.1	Flora- en Faunawet	9
2.2	PROVINCIAAL BELEID.....	10
2.2.1	Provinciale Structuurvisie Zuid-Holland (2010) en Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland (2012)	10
3	LOCATIEBESCHRIJVING	11
3.1	HUIDIGE SITUATIE	11
3.2	PLANNEN	11
4	ECOLOGISCH ONDERZOEK	13
4.1	METHODE.....	13
4.2	RUGSTREEPPAD.....	13
4.2.1	Functionaliteit plangebied	13
4.2.2	Schadebepaling	14
4.2.3	Maatregelen.....	14
4.3	WEIDEVOGELS	14
4.3.1	Functionaliteit plangebied	14
4.3.2	Schadebepaling	15
4.3.3	Maatregelen.....	15
4.4	OVERIGE WAARNEMINGEN	15
4.4.1	Vogels	15
4.4.2	Vissen	16
4.4.3	Vleermuizen.....	16
4.4.4	Overige soorten.....	16
5	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	17
5.1	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	17
5.2	ALGEMENE ZORGPLICHT.....	17
6	BRONNEN	19
	BIJLAGE 1: BROEDTERRITORIA WEIDEVELD 1	21

1 Inleiding

De gemeente Bodegraven-Reeuwijk is voornemens nieuwbouw te realiseren binnen het plangebied 'Weideveld 1' te Bodegraven. Hiervoor wordt momenteel een bestemmingsplanwijziging voorbereid.

Tijdens de planvoorbereiding heeft de gemeente geconstateerd dat in het plangebied een aantal planten- en diersoorten voorkomen die in kader van de Flora- en faunawet beschermd dienen te worden. Tevens ligt het plangebied naast een belangrijk weidevogelgebied, dat beschermt is in het kader van het Provinciaal Compensatiebeginsel. De verwachting bestaat dat in het kader van de Flora- en faunawet mitigerende- en (eventueel) compenserende maatregelen noodzakelijk zijn, op grond van het verlies aan relevant leefgebied.

Op 1 april 2002 is de Flora- en faunawet (FF-wet) in werking getreden. De FF-wet regelt de bescherming van planten en dieren in Nederland. Beschermd plantensoorten mogen niet vernietigd of beschadigd worden. Beschermd diersoorten mogen niet gedood, verwond of opzettelijk verontrust worden. Daarnaast mogen hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen niet beschadigd, vernield, uitgehaald, weggenomen of verstoord worden en mogen hun eieren niet vernietigd of vernield worden. Als dit wel dreigt te gebeuren tijdens het uitvoeren van bouwwerkzaamheden en dit door aanpassing van de plannen niet te voorkomen is, moeten maatregelen genomen worden of er moet een ontheffingsaanvraag ingediend worden. Een onderzoek naar de aanwezige flora en fauna is daarom altijd noodzakelijk voor het uitvoeren van ruimtelijke inrichtings- of ontwikkelingsmaatregelen.

In september 2011 is een verkennend ecologisch onderzoek uitgevoerd door de Milieudienst Midden-Holland. Uit dit onderzoek is gebleken dat de streng beschermde Rugstreepad (FF-wet tabel 3, Habitatrichtlijn bijlage IV) aanwezig is binnen het plangebied. In april en mei 2012 heeft Watersnip Advies aanvullend onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van deze soort, waarbij met name onderzocht wordt welke functies (foerageer, voortplantings- of rustgebied) het plangebied heeft voor de Rugstreepad. De uitkomst van dit onderzoek vindt u verder op in dit rapport.

Dit rapport bevat de resultaten van het aanvullend ecologisch onderzoek. Vervolgens wordt aangegeven of er bij het realiseren van de nieuwbouwplannen schade verwacht wordt aan de aangetroffen beschermde soorten. Met het oog op de algemene zorgplicht worden waar mogelijk maatregelen beschreven gericht op het voorkomen van schade.

2 Wettelijk kader

2.1 Landelijk natuurbeleid- en wetgeving

2.1.1 Flora- en Faunawet

Op 1 april 2002 is de Flora- en faunawet (FF-wet) van kracht geworden. De FF-wet regelt de bescherming van planten en dieren in Nederland. Het uitgangspunt van de wet is dat beschermde planten- en diersoorten geen schade mogen ondervinden. Voor werkzaamheden die geen schade veroorzaken aan beschermde soorten, hoeft vooraf niets geregeld te worden. Als het echter onmogelijk is om schade aan beschermde soorten te voorkomen, dan moet vooraf bepaald worden of er een vrijstelling geldt of dat er een ontheffing moet worden aangevraagd. De voorwaarden verbonden aan een vrijstelling of ontheffing zijn afhankelijk van de mate van bescherming van de planten- en diersoorten die binnen het plangebied voorkomen. De soorten zijn onderverdeeld in drie categorieën: algemeen beschermde soorten (tabel 1 FF-wet), streng beschermde soorten (tabel 3 FF-wet) en overige soorten (tabel 2 FF-wet).

Wanneer in geval van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting schade ontstaat aan beschermde planten en dieren, geldt voor de algemeen beschermde soorten uit tabel 1 een vrijstelling. Ook voor de soorten uit tabel 2 kan een vrijstelling gelden, onder voorwaarde dat er gehandeld wordt volgens een door het ministerie van EL&I (voorheen LNV) goedgekeurde gedragscode. Wanneer het opstellen van een gedragscode niet mogelijk is of niet voldoende blijkt te zijn, moet voor de beschermde soorten uit tabel 2 een ontheffing worden aangevraagd bij het ministerie van EL&I. Wanneer schade ontstaat aan de streng beschermde soorten uit tabel 3 moet altijd een ontheffing worden aangevraagd.

Een ontheffing wordt alleen toegekend als de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar brengen. Daarnaast geldt ten aanzien van soorten uit tabel 3 die eveneens opgenomen zijn in bijlage IV van de Habitatrichtlijn, dat een ontheffing alleen verleend wordt wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat en er sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Het is ook mogelijk om in het planconcept ecologische maatregelen te integreren die de duurzame staat van instandhouding van de (streng) beschermde soorten waarborgen. Het gaat daarbij dus om het voorkómen van schade. In dat geval is een ontheffingsaanvraag niet nodig. Het is dan wel noodzakelijk dat het nieuwe leefgebied functioneel is vóórdat het bestaande biotoop schade ondervindt. Het is mogelijk om de visie van Dienst Regelingen op de ecologische balans in het plan te toetsen door een formele ontheffingsaanvraag. Deze kan leiden tot een zgn. 'positieve afwijzing'. Dat wil zeggen: Er ontstaat geen schade (meer) door het totaalplan en een ontheffing is dus niet nodig. Deze extra toetsing aan de natuurwetgeving leidt tot juridische zekerheid en geeft adequaat antwoord aan eventuele indieners van zienswijzen. De zgn. 'positieve afwijzing' is door de EGter discussie gesteld. Voorlopig functioneert deze in Nederland nog steeds.

Overigens geldt voor alle planten- en diersoorten de algemene zorgplicht uit artikel 2 van de FF-wet. Deze bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen kan hebben voor flora en/of fauna, verplicht is om maatregelen te nemen (voor zover

redelijkerwijs kan worden gevraagd) die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken. De zorgplicht kan gezien worden als algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt.

2.2 Provinciaal beleid

2.2.1 Provinciale Structuurvisie Zuid-Holland (2010) en Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland (2012)

Op 2 juli 2010 zijn de Provinciale Structuurvisie, de Verordening Ruimte en de Uitvoeringsagenda vastgesteld door de Provinciale Staten van Zuid-Holland. In de 'Visie op Zuid-Holland' beschrijft de provincie haar doelstellingen en provinciale belangen. De nieuwe integrale Structuurvisie voor de ruimtelijke ordening vervangt de vier streekplannen en de Nota Regels voor Ruimte (2005). De Structuurvisie vormt het beoordelingskader van Gedeputeerde Staten voor gemeentelijke ruimtelijke plannen.

Het plangebied wordt in de Provinciale Structuurvisie Zuid-Holland aangeduid als Stads- en dorpsgebied.

De beleidsregel 'Compensatiebeginsel Natuur en Landschap Zuid-Holland (1997)' is in 2011 geactualiseerd. De herziening van de beleidsregel is in voorbereiding en zal in 2012 worden uitgewerkt en toegelicht in de herziene provinciale beleidsregel 'Compensatie Natuur, Recreatie en landschap Zuid-Holland' (2012).

In het nieuwe compensatiebeginsel is voor een aantal gebieden compensatie noodzakelijk bij het verlies van ecologische waarden. Dit zijn;

- de Ecologische Hoofdstructuur;
- de belangrijke weidevogelgebieden;
- de recreatiegebieden in de Zuidvleugel;
- de karakteristieke landschapselementen.

Biotopen voor Rode lijstsoorten worden niet meer genoemd in het compensatiebeginsel.

Figuur 1: Ecologische Hoofdstructuur in de directe omgeving van het plangebied
(Bron: <http://geo.zuid-holland.nl/geo-loket/html/atlas.html?atlas=EHS>)

3 Locatiebeschrijving

3.1 Huidige situatie

Het plangebied ligt grotendeels in het kilometervak met de Amersfoortse coördinaten: 112,454. Een klein deel van het plangebied ligt in de kilometervakken met de coördinaten: 111,454 en 112,453.

Het gehele plangebied is ingedeeld in 9 bouwblokken. Hiervan zijn een tweetal blokken reeds gerealiseerd. Dit zijn de blokken aan de noordwestzijde van het plangebied 1 en 2. In de rest van het plangebied vindt momenteel voorbelasting plaats. Het plangebied bestaat in het noorden uit een geaccidenteerd zandgebied begroeid met ruderales vegetaties. Op het gehele terrein bevinden zich, soms tijdelijk, ondiepe plassen en poelen, in bijvoorbeeld bandensporen. In het noordoosten bevinden zich grote ondiepe poelen van ongeveer 5 tot 25 cm diep. Het oppervlakte van deze poelen in het noordoosten is gezamenlijk ongeveer 500 m². Hier vinden we ook een rij wilgen, de enige houtige begroeiing in het gebied. Tevens ligt hier een smalle permanent waterhoudende sloot. Het zuidelijk deel van het plangebied bestaat voornamelijk uit een open zandgebied met her en der enkele pioniersoorten. Hier bevinden zich brede heldere sloten met onder meer Gewoon blaasjeskruid en Gele plomp. Langs de oevers van deze sloten vindt vitale spontane rietbegroeiing plaats.

3.2 Plannen

In de negen woonblokken die ingetekend zijn in het plangebied, moeten nog 7 blokken met woningen gerealiseerd worden. In het voorjaar van 2013 gaat men beginnen met de invulling van woonblok 4 en 7.

Tevens worden ook enkele groene zones binnen het plangebied aangelegd. De sloten aan de noordzijde van het plangebied zijn reeds gedempt voor de voorbelasting. Aan de zuidzijde is een deel van het nieuwe water al gegraven. Er zal echter in de nabije toekomst nog meer water gegraven gaan worden.

112

Figuur 2: Plangebied Weideveld 1

Figuur 3: Plangebied ingedeeld in woonblokken

Figuur 4: Voorlopig ontwerp Weideveld 1

4 Ecologisch onderzoek

4.1 Methode

De veldonderzoeken in het plangebied zijn uitgevoerd door gekwalificeerde medewerkers van Watersnip Advies. Tijdens deze veldbezoeken is veel aandacht besteed aan de aanwezigheid van de Rugstreeppad (FF-wet tabel 3, Habitatrichtlijn bijlage IV) en naar de functionaliteit van het plangebied voor deze soort. Tevens is gekeken naar de aanwezigheid van weidevogels in de aangrenzende percelen.

Voor de Rugstreeppad is het noodzakelijk dat er ook onderzoek gedaan wordt in de avonduren, rond de schemering. De Rugstreeppad is voornamelijk actief in de schemering en 's nachts.

De veldbezoeken zijn uitgevoerd op:

Woensdag 25 april van 14.00 – 15.00 uur; dinsdag 1 mei van 15.00 – 17.30 uur; maandag 7 mei van 20.30 – 22.00 uur; woensdag 9 mei van 21.00 – 21.45 uur, vrijdag 11 mei van 16.00 – 17.00 uur en woensdag 30 mei 2012 van 21.00-22.15 uur.

4.2 Rugstreeppad

4.2.1 Functionaliteit plangebied

In de poelen in het noordoostelijke deel van het plangebied is al tijdens de inventarisatie op 1 mei in de namiddag, voor korte tijd, een koor van rugstreeppadden gehoord. In de avonden van 7 en 9 mei, werden vele tientallen (meer dan 50) rugstreeppadden waargenomen, die op enkele honderden meters afstand al hoorbaar waren. In de poelen is een grote populatie rugstreeppadden aanwezig, die de poelen gebruiken als voortplantingsgebied.

Bij de inventarisatie eind mei waren deze poelen grotendeels opgedroogd. De kolonie rugstreeppadden heeft zich verplaatst naar het oosten, naar een sloot grenzend aan de maïsakker.

Op het terrein ligt verder voldoende (bouw)materiaal voor de Rugstreeppad om zich overdag te verschuilen.

Het zuidelijk deel van het plangebied bestaat vooral uit kale zandgronden. Dit is zeer geschikt als overwinteringsgebied voor de Rugstreeppad. Of het daadwerkelijk gebruikt wordt als overwinteringsgebied is ten tijde van het onderzoek niet vast te stellen, maar kan niet worden uitgesloten.

Figuur 5: Rugstreeppad

Figuur 6: Voortplantingsbiotoop Rugstreeppad

4.2.2 Schadebepaling

De plassen en poelen die gebruikt worden als voortplantingsgebied zijn waarschijnlijk ontstaan tijdens de werkzaamheden die uitgevoerd zijn voor de voorbelasting. Hierdoor zijn er kuilen ontstaan door o.a. bandensporen waar water in is blijven staan. Om de nieuwe woningen te kunnen bouwen is het noodzakelijk dat deze poelen geëgaliseerd worden. Hierdoor verdwijnen deze poelen als voortplantingsplek. Omdat deze poelen een zeer groot oppervlak hebben, wordt door de werkzaamheden de functionaliteit van het voortplantingsgebied voor de Rugstreeppad aangetast.

Op de lange termijn zullen ook de kale zandhopen aan de zuidkant van het plangebied verdwijnen. Hierdoor zal ook de functionaliteit van het overwinteringsgebied voor de Rugstreeppad aangetast worden.

Uit het onderzoek blijkt dat de populatie rugstreeppadden in Weideveld deel uit maakt van een grotere populatie rond de bebouwde kom van Bodegraven. De soort staat erom bekend dat ze vele kilometers kunnen afleggen op zoek naar voortplantings- en leefgebied. Ook op bedrijventerrein Rijnhoek, aan de westkant van Bodegraven en aan de noordkant van Bodegraven langs de Burgemeester Kremerweg komen rugstreeppadden voor. De (deel)populatie in Weideveld heeft momenteel een voldoende groot habitat om ervoor te zorgen dat de populatie zichzelf in stand kan houden en voldoende levensvatbaar is. Voor een goede instandhouding van de populatie moet deze minimaal 50-100 á 200 exemplaren bevatten. De populatie in Weideveld heeft zeker deze omvang.

Echter door het eventueel verdwijnen van leefgebied kan de gunstige staat van instandhouding van deze populatie aangetast worden.

4.2.3 Maatregelen

Vanwege de beschermde status van de Rugstreeppad is het verkrijgen van een Flora- en faunaontheffing in het kader van ruimtelijke ontwikkeling niet mogelijk. Er moet daarom voorkomen worden dat er overtreding plaatsvindt. Dit kan door het vooraf nemen van (mitigerende) maatregelen.

Hierbij is het van belang dat er maatregelen genomen worden, waarbij de functionaliteit van het plangebied, Weideveld en de naaste omgeving, voor de Rugstreeppad gewaarborgd blijft. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het behoud van voldoende voortplantingswateren en het behoud van voldoende geschikt overwinteringshabitat. De maatregelen die genomen worden in dit kader, dienen ook gemonitord te worden.

Tevens dienen er maatregelen genomen te worden om de gunstige staat van instandhouding op langere termijn te waarborgen. Dit zal gewaarborgd moeten worden, door te zorgen dat de verspreiding niet achteruit gaat door de geplande werkzaamheden. Hierbij kan gedacht worden het tijdig graven van nieuwe wateren, of delen van de bestaande wateren behouden. In overleg met de gemeente Bodegraven-Reeuwijk zullen maatregelen verder uitgewerkt en vormgegeven moeten worden.

4.3 Weidevogels

4.3.1 Functionaliteit plangebied

Aan de oostzijde van het plangebied ligt een belangrijk weidevogelgebied (zie figuur 1 blz. 10) op ongeveer 270 meter afstand. In de grenspercelen aan de oostzijde van het plangebied zijn, onder andere Kievit, Tureluur, Grutto, Scholekster, Slobeend, Kuifeend en Krakeend waargenomen in de broedtijd.

Aan de noordzijde van het plangebied zijn meerdere broedende vogels waargenomen, zoals Kievit (twee paar) en Tureluur (één paar). Tijdens het veldbezoek eind mei werden de vogels

luid alarmerend waargenomen. Aangenomen wordt dat er in de vegetatie jongen aanwezig waren. Ook in de weilanden, direct aan de oostkant van het plangebied, zijn broedende weidevogels aangetroffen, zoals Kievit (drie paren), Scholekster (één paar) en Tureluur (één paar). Zowel het plangebied als het directe gebied aan de oostzijde hebben dus een belangrijke functie voor broedende weidevogels.

4.3.2 Schadebepaling

Door de uitstraling van de nieuw te bouwen huizen ontstaat er schade aan het weidevogelgebied. Uit onderzoek van Van der Vliet et al. uit 2010, blijkt dat stads- en dorpsranden tot op meer dan een kilometer verstoring van weidevogels kunnen veroorzaken. Weidevogels zijn zeer gebaat bij een open landschap, met zo min mogelijk landschapselementen die het zicht beperken. Zowel de weidevogels die broeden binnen de grenzen van het aangewezen weidevogelgebied, als de vogels die dicht bij het plangebied territoria hebben, zullen schade ondervinden van de bouwwerkzaamheden en de aanwezigheid van de nieuwe woningen.

In het kader van het vernieuwde Provinciaal Compensatiebeginsel moet schade aan belangrijk weidevogelgebied gecompenseerd worden.

Figuur 7: Tureluur

Door de voorbelasting binnen het plangebied zijn ook hier broedterritoria verloren gegaan (zie bijlage I). De nesten van Rode lijstsoorten, zoals Grutto (status gevoelig), Tureluur (status gevoelig) en Slobeend (status kwetsbaar) moeten nog gecompenseerd worden in het kader van het oude Provinciaal Compensatiebeginsel. Het feit dat de weidevogels ook na de voorbelasting nog steeds broeden binnen het plangebied, onderstreept het belang van deze locatie.

4.3.3 Maatregelen

In het kader van zowel het oude als het vernieuwde Provinciaal Compensatiebeginsel dient er compensatie plaats te vinden voor het verlies van broedterritoria van weidevogels.

Om verstoring van broedende vogels te voorkomen tijdens de bouwwerkzaamheden wordt geadviseerd om buiten het broedseizoen de werkzaamheden uit te voeren. Het broedseizoen loopt globaal van maart tot half juli.

4.4 Overige waarnemingen

4.4.1 Vogels

Tijdens de veldbezoeken zijn meerdere broedende of broedindicerende vogels waargenomen, zoals, de Kleine plevier, Bosrietzanger en Kleine Karekiet. De Bosrietzanger en de Kleine karekiet zijn waargenomen in de omgeving van de rietkragen aan de zuidzijde van het plangebied. In het gebied zijn ook enkele paren krakeenden aangetroffen. Ook voor deze soort is het gebied geschikt als broedlocatie. Broedende vogels zijn beschermd in het kader van de Flora- en faunawet.

In de omgeving van het plangebied komen kolonies van de Oeverzwaluw voor. Ook in het gebied zelf hebben in het verleden oeverzwaluwen gebroed. De zandhopen die toentertijd dienden als broedgelegenheid zijn na het broedseizoen vlak gemaakt om herhaling te voorkomen. De nesten van de Oeverzwaluw zijn niet jaarrond beschermd, maar moeten

indien aanwezig wel geïnventariseerd worden. Deze soort is in staat om bij het verdwijnen van een nestlocatie op zoek te gaan naar een andere locatie. Er dient wel rekening gehouden te worden met het feit dat de zandhopen binnen het plangebied in principe geschikt zijn als broedlocatie, zodra hier zand wordt afgeschraapt.

4.4.2 Vissen

Binnen het plangebied is tijdens eerdere onderzoeken de beschermde Kleine modderkruiper (Ff-wet tabel 2) aangetroffen. Hier is ook in het verleden een ontheffing voor aangevraagd en verkregen. Ook de aanwezigheid van de Bittervoorn (Ff-wet tabel 3) kan niet worden uitgesloten. Op het moment dat er nog nieuw water gegraven gaat worden, dient rekening gehouden te worden met de kwetsbare periode van deze soorten, namelijk de voortplantingsperiode. Werkzaamheden aan de watergangen mogen niet plaatsvinden van april tot en met juni.

4.4.3 Vleermuizen

Aan de noordzijde van het plangebied staat nog een kleine rij wilgen. Deze wilgen zouden geschikt kunnen zijn voor foeragerende vleermuizen. Er zijn echter tijdens de veldbezoeken, rond de schemering, geen foeragerende vleermuizen aangetroffen. Hetzelfde geldt voor de waterpartijen met rietkraag aan de noordzijde van het plangebied. Deze kunnen interessant zijn als jachtgebied van de Meervleermuis. Hier is echter verder geen onderzoek naar gedaan. De werkzaamheden zullen geen schade veroorzaken aan eventueel foeragerende vleermuizen.

4.4.4 Overige soorten

Tijdens de veldbezoeken zijn meerdere algemene vlinder- en sprinkhaansoorten waargenomen. Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen, deze worden vanwege de biotoopkenmerken ook niet verwacht. Wel is de Rode lijstsoort Veenmol (status kwetsbaar) aangetroffen binnen het plangebied. De werkzaamheden zullen echter geen schade veroorzaken aan deze soort.

5 Conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk volgt een korte opsomming de conclusies en aanbevelingen, die gedaan zijn ten aanzien van de beschermde soorten die aanwezig zijn in het plangebied Weideveld 1.

5.1 Conclusies en aanbevelingen

- Indien bomen en struiken verwijderd worden, dient dit bij voorkeur buiten het broedseizoen van vogels te gebeuren, zodat overtreding van de FF-wet wordt voorkomen. Het broedseizoen loopt globaal van 15 maart tot 15 juli. De FF-wet hanteert echter geen standaard periode voor het broedseizoen; van belang is of een nest bewoond is. Indien een bewoond nest wordt aangetroffen, mogen er geen werkzaamheden uitgevoerd worden die het nest verstoren. Vogelnesten die jaarrond beschermd worden door de FF-wet, zijn niet aangetroffen binnen het plangebied. Voor de Oeverzwaluw geldt dat men wel alert moet zijn op zijn mogelijke aanwezigheid. *Voor aanvang van werkzaamheden tijdens het broedseizoen dient een terzake kundige een inspectie uit te voeren ten aanzien van eventuele broedende vogels.*
- Voor de streng beschermde Rugstreppad geldt dat door de geplande werkzaamheden schade ontstaat aan de functionaliteit van het leefgebied, zowel aan voortplantings- als overwinteringsgebied. Verder komt de gunstige staat van instandhouding van de populatie in het geding. Door het nemen van (mitigerende) maatregelen kan schade voorkomen worden. In overleg met de gemeente zal een voorstel voor deze maatregelen uitgewerkt moeten worden.
- Door de voorbelasting van het terrein is reeds schade ontstaan aan het broedterritorium van enkele weidevogelsoorten. Tevens ontstaat er schade aan het weidevogelgebied door de uitstraling van de nieuwe woningen en door de werkzaamheden zelf. Deze schade dient gecompenseerd te worden in het kader van het oude en het vernieuwde Provinciaal Compensatiebeginsel.
- Ten aanzien van de beschermde vissoorten die binnen het plangebied voorkomen of verwacht worden, dient men rekening te houden met de kwetsbare periode van deze soorten, van april tot en met juni. Werkzaamheden dienen buiten deze periode uitgevoerd te worden.

5.2 Algemene Zorgplicht

Voor alle planten- en diersoorten geldt de algemene zorgplicht die is opgenomen in artikel 2 van de Flora- en faunawet. Deze bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen voor flora en/of fauna kan hebben, verplicht is om maatregelen te nemen (voor zover redelijkerwijs kan worden gevraagd) die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken.

6 Bronnen

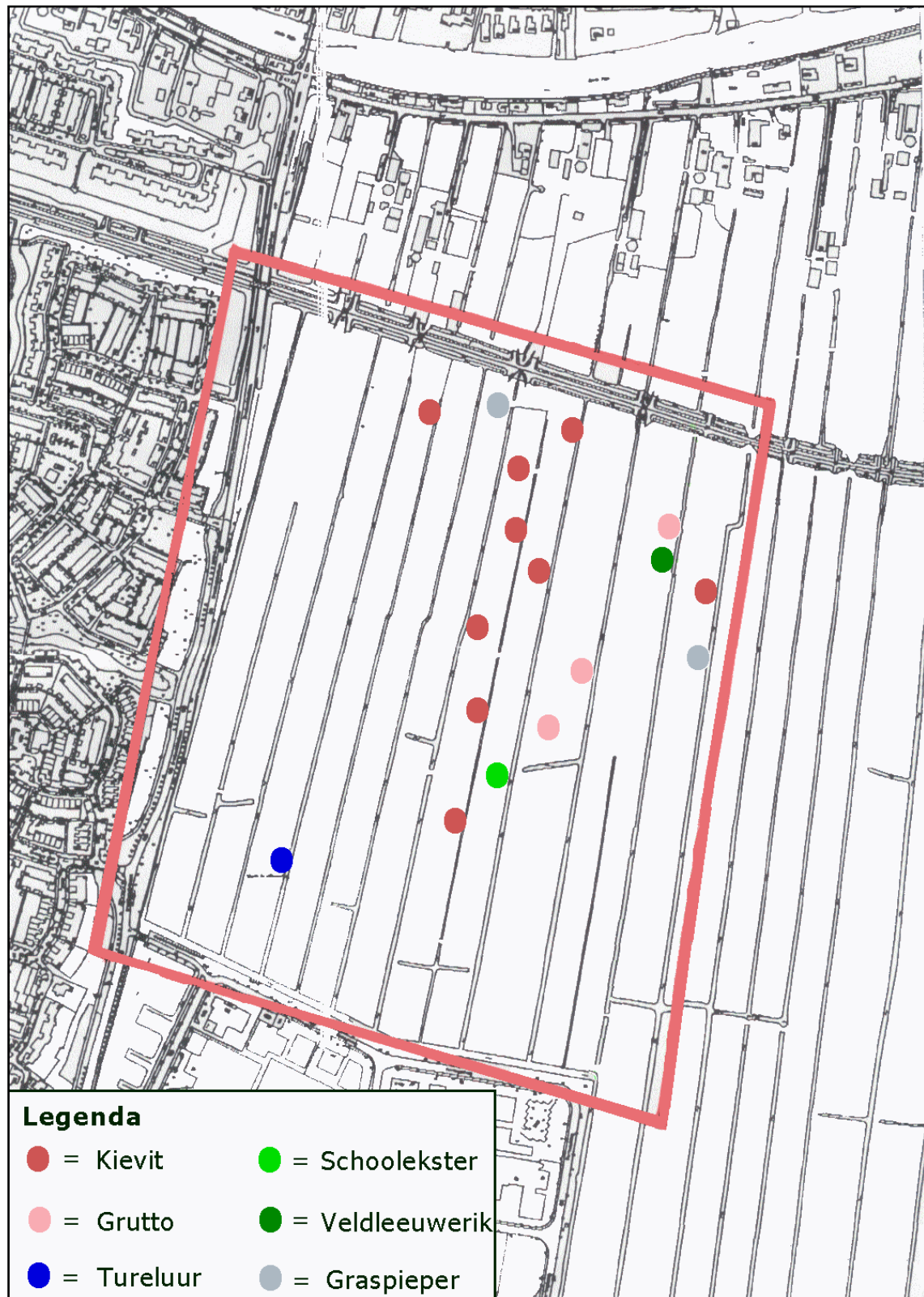
Geraadpleegde literatuur

1. ANWB, *Topografische Atlas Zuid-Holland 1:25.000*, 2004.
2. Dienst landelijk gebied, *Handreiking Flora- en faunawet* oktober 2006
3. Dienst Regelingen, Soortenstandaard Rugstreeppad *Bufo calamita*, december 2011
4. Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur 2011. *Vleermuisprotocol 2012*, 24 februari 2012.
5. Provincie Zuid-Holland, *Ecologische verbindingzones in Zuid-Holland, Aanwijzingen voor inrichting en beheer*, 1998.
6. Mertens, F., J. Olthof, 2003. Ecoscan Bodegraven Zuidoost V0770-60.001. DHV in opdracht van gemeente Bodegraven.
7. Mertens, F., 2004. Herhalingsonderzoek weidevogels in het plangebied van bedrijventerrein Zuiderpolder te Bodegraven. Bureau Mertens in opdracht van DHV.
8. Van der Vliet R.E., van Dijk J. & Wassen M.J. 2010. How different landscape elements limit the breeding habitat of meadow bird species. *Ardea* 98: 203–209.

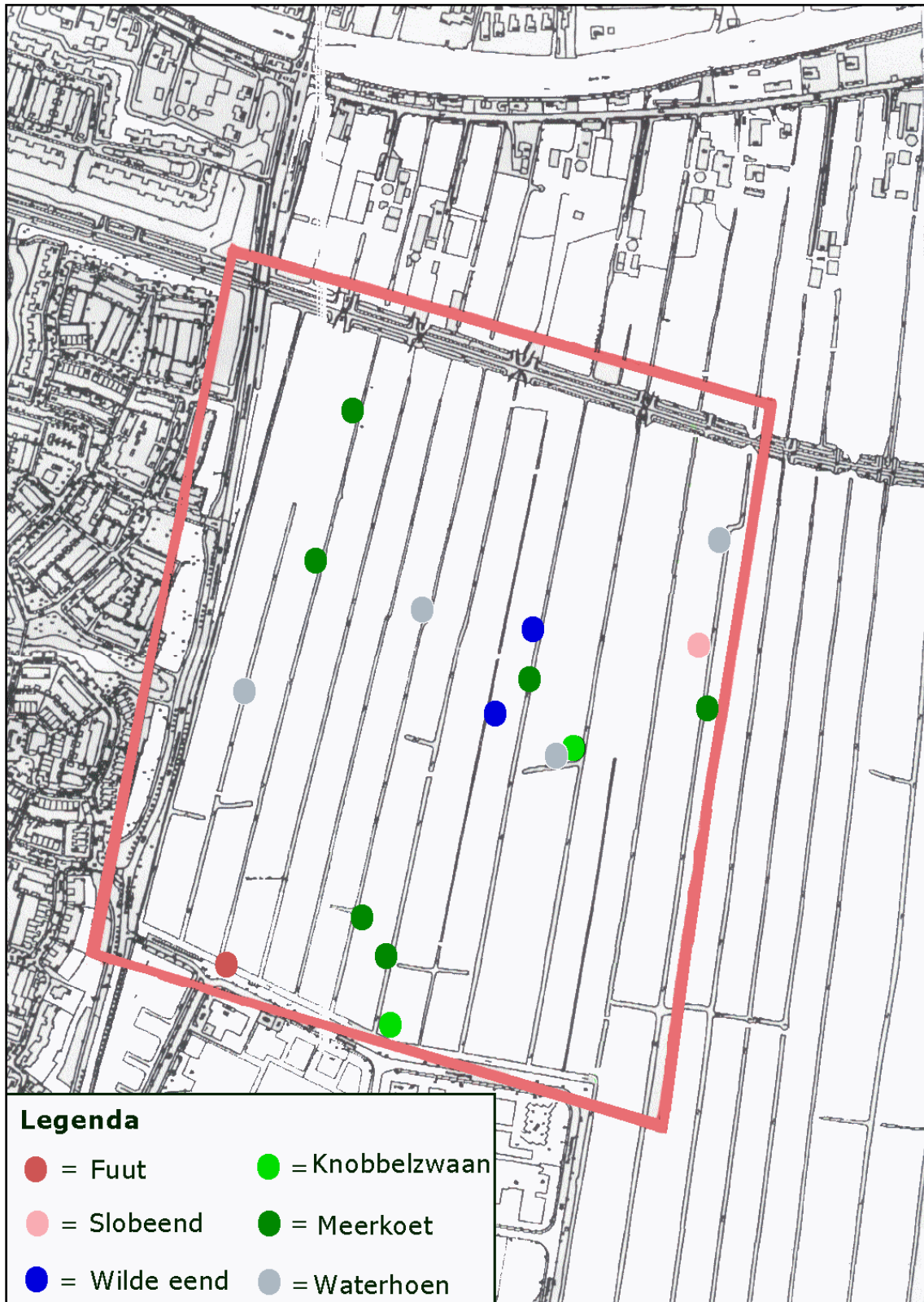
Geraadpleegde internetsites:

9. www.rijksoverheid.nl
10. mineleni.nederlandsesoorten.nl
11. www.ravon.nl
12. www.vleermuis.net
13. www.zuid-holland.nl
14. waarneming.nl

Bijlage 1: Broedterritoria Weideveld 1

Figuur 8: Ligging van de territoria van weidevogels.
 (Bron: Mertens, F., J. Olthof, 2003. *Ecoscan Bodegraven Zuidoost V0770-60.001*, DHV in opdracht van gemeente Bodegraven)

Figuur 9: Ligging van de territoria van watervogels.
(Bron: Mertens, F., J. Olthof, 2003. *Ecoscan Bodegraven Zuidoost V0770-60.001*, DHV in opdracht van gemeente Bodegraven)

Watersnip Advies

Advies voor ecologie, landschap, water en recreatie

's-Gravenbroekseweg 154
2811 GK Reeuwijk
+ 31 (0)182-395460
www.watersnip.info
advies@watersnip.info

